

Asesõna.

Asesõna jaguneve sedäsi:

1. isikulise asesõnā: **mea ~ mia ~ ma** - ma ~ mina ; **sea ~ sia ~ sa** – sina ~ sa ; **temā ~ ta** – ta ~ tema; **me ~ mede** – meie; **te ~ tede** – teie; **nemā ~ nevā ~ na** – nemad.
2. Enesekotuselise asesõnā: **esi** – ise; **ende** – enda; **esiende** – iseenda,
3. Vastastikuse asesõnā: **tõ(i)netõise-** teineteise; **üitstõise-** üksteise.
4. Omasteve asesõnā: **oma-** oma.
5. Näitāve asesõnā: **sii** – see; **nii** – need; **siisama** – seesama; **seante ~ siande ~ sihant(d)e** – selline; **meande ~ miande ~ mihant(d)e** – milline, (Lõunaeestilist – **too** ja – **taa** mulgi murdekeeles ei esine, väga vanas kõnes kasutedi - **tuu** vormi).
6. Küsive asesõnā: **ken ~ kes** - kes; **mis** – mis; **kun ~ kus ~ kos** – kus; **kumbas** – kumb; **meante ~ miande ~ mihant(d)e** – missugune, milline; **midäs** – mida, miks; **kunkotte(a)l** – kuskohas.
7. Siduve asesõnā: **ken ~ kes-** kes; **mis-** mis; **kumbas** - kumb , **meante ~ miande ~ mihant(d)e** – milline, missugune (om sama, mis küsive asesõnā).
8. Umbmäärāse asesõnā: **kennigi** – keegi; **mõni, mitu, mõlembe ~ mõlepe ~ mõlempe** – mõlemad; **muu, pallu**, - palju; **üits** – üks, , **üitsigi** – ükski; **kik(k)** – kõik; **egä** – iga; **egäüits** – igaüks; **terve, esi** – ise; **kumaki** – kumbki.

Asesõnā käänduve nigu käändsõnā! Om ka erivorme!

Küsive asesõnā käänduve sedäsi!

	`kes`	`mis`	`kumb`
Nim	kes ~ ken	mis ~ mih ~ mes	kumbas
Om	kelle	mike (Krk) ~ mille (Trv)	kumba
Os	kedä	mikest ~ midä ~ mes	kumbat ~ kummat
Siss	kelles	mikes ~ milles	kumbas ~ kummas
Seest	kellest	mikest ~ millest	kumbast ~ kummast
Kaas	kelleg(e)	mikeg(e) ~ milleg(e)	kumbage ~ kummage

Mes (Trv) sa ütlit? – Mida sa ütlesid? *Mes sa oodat?* - Mida sa ootad? Mikege (Krk) om sii tettü?
Millega on see tehtud?

Tõlgi!

Ken nii ollive ehen?

.....
.....

Mikest om nii asja nõnda rasse?(saab ütelda ka mesperäst(Trv)

.....

Miande om siu

kodu?.....
.....

Mike mooduge sia mötlet sääl eläde?(Kudas?, mesmoodu?(Trv)

.....

Kelle jagu sii

om?.....

.....

Mike (Mes(Trv) keeli sia

kõnelet?.....

Milleg(e) om sii

kõidet.....

.....

Mih nii sääl taga sellä

elkäve?.....

Kumbat muudu ma

tii?.....

....

Kumbast kanikut sa

tahat?.....

....

Mikege (mesasjage(Trv) visats

lõunu?.....

Mulgi keelen kasuts pallu ka kes- sii? kes-nii? mes- nii? mes-sii? Kes-nii säält tuleve? Mes-sii sihande om?

*Kes-sii tal vastu läep? Mes-sii sääl mahan om? Kirjapilt võis olla sihande aga kõnen ütelts lühidalt ja kokku **mesni? kesni? messi? kessi?***

Vali õige asesõna!

Tule (sina).....üten (meieg).....! Ilma (temata)..... Ei tule (mina)

.....kah! Ärä putu

(mind)....., sis(mina).....ei putu (sind).....! Ta ei tule

üten(meiega).....

Ka(s) (nemad).....midäg ärä kah viisive? Ta tulli(meie).....manu. Ka(s)

ma (ise)

ei või minna, ilma(temata).....? Ma tahtsi (teie).....käest tiid küstä?

(Mina)..... tahas oma pojal (sind)naises võtta. (Mina).....lätsi

(teist)müüdä, ku (teie)

einä niitsite. (See)..... asi ei putu (teisse).....! (Minul).....om (teiega)
.....pallu kõnelde. (Mina)lää (nende).....manu õmleme.
(Mina).....ai (teda).....

tühü. (Mina)..... tuusi (teda).....(Teda) ei avite
kennigi rohi.

Vastastikuse asesõna

Ku kaits ütenimelist talu.....lähüksen illiv, tõine õigas tõist tõistre
talus. Me kõnelem

.....kikk puha ärä. Nemä sõimavejärest.
Na ei tii

.....teguki änämp.

Üitstõist, tõ(i)netõist.

Pane lause eesti kiihle!

Kos nemä olliv, et na räimi es
tuu.....

Temä küsk miu käest
tiid.....

Mia lätsi täempe Mustla pääle
kõndme.....

Tüülehe tennü Laande Alli – 2015